

Aan: Raadsleden De Groot en Jacobs

datum: 02-07-2025	e-mail: r.stokes@debilt.nl	bijlage: geen
uw kenmerk:	doorkiesnr.:	team: BMO
ons kenmerk:	contactpersoon: R. Stokes	onderwerp: Beantwoording vragen AZC

Geachte raadsleden De Groot en Jacobs,

U heeft ons college op 8 juni 2025 schriftelijke vragen gesteld over een mogelijk AZC in De Bilt. Conform artikel 35 van het 'Reglement van orde voor de vergaderingen en andere werkzaamheden van de raad' beantwoorden wij uw vragen als volgt. U heeft verzocht om mondelinge beantwoording in de raad van 26 juni jl.

Allereerst: wij zullen deze vragen naast mondeling ook schriftelijk beantwoorden.

1. Waarom heeft het college het principebesluit om mee te werken aan de vestiging van een AZC genomen zonder dit af te stemmen met de gemeenteraad?

Het college heeft geen principebesluit genomen om mee te werken aan de vestiging van een AZC. Het college heeft medewerking verleend aan het doen van een haalbaarheidsonderzoek door het COA. Het college heeft de raad stap voor stap geïnformeerd hoe wij van plan zijn om te voldoen aan de taakstelling uit de Spreidingswet in diverse Mededelingenbladen en brieven.

2. Waarom heeft het college ervoor gekozen geen kadernotitie (startnotitie) aan de raad aan te bieden conform de handreiking van de VNG en het COA?

In de handreiking staat duidelijk: "Het proces waarbij gemeente en COA samen de mogelijkheden van vestiging van een opvanglocatie verkennen, kan op verschillende manieren starten". Dat hoeft dus niet met een kadernotitie te zijn. Wij hebben al aangegeven over voldoende beleidskaders te beschikken om een locatie te toetsen. De raad beslist uiteindelijk, niet het college. (Ook staat in de handreiking van de VNG dat het college meestal beslist over de 'of' vraag: of er een AZC komt en dat de dialoog met inwoners meestal gaat over hoe dat kan worden ingepast.)

3. Is het verzoek van het COA voor het college aanleiding geweest om te onderzoeken of er andere, geschiktere en wellicht kleinere, locaties zijn voor het vestigen van een AZC, in plaats van de Professor Bronckhorstlaan? Zo nee, waarom niet? Zo ja welke locaties zijn dan afgefallen en waarom?

Nee. Zoals de spreidingswet het college opdraagt is het onze taak om binnen zes maanden na het verdelbesluit, in samenwerking met het COA, een locatie ter beschikking te stellen. Op ambtelijk niveau zijn er ook locaties gedeeld met het COA, zodat het COA kan besluiten of deze kansrijk zijn. Overigens zoekt het COA ook eigenstandig locaties. Als ze een locatie in onderzoek willen nemen doen ze het verzoek aan het college om mee te werken aan een haalbaarheidsonderzoek. Ten overvloede: het college doet nog geen uitspraak of deze locatie wel of niet geschikt is of in welke mate. Dat moet het vervolg uitwijzen.

4. Zodra een vergunningsaanvraag of VOP van het COA wordt ingediend, is het college bereid deze ter kennisgeving aan de gemeenteraad te versturen?

Ja, daar zijn we toe bereid.

5. Houdt de aanvraag een wijziging van het Omgevingsplan in die wordt voorgelegd aan de gemeenteraad? Of denkt het college zonder omgevingsplan-wijziging 300 asielzoekers te kunnen huisvesten op het Berg en Bosch-terrein?

Er is voor de vestiging van dit AZC in elk geval een planologisch besluit nodig. Een initiatiefnemer beslist altijd zelf welke aanvraag hij wil doen, een wijziging omgevingsplan of een BOPA (zie ook de antwoorden op vraag 6). Zolang wij deze nog niet hebben, weten we niet voor welk traject ze uiteindelijk kiezen. De aanvraag wordt sowieso uiteindelijk ter besluitvorming voorgelegd aan de gemeenteraad.

6. a. Welke stappen in het besluitvormingsproces worden genomen tot realisatie van een AZC op Berg en Bosch? Kunt u de verdere procedure puntsgewijs en met een tijdsindicatie/planning uitschrijven? Mochten er meerdere scenario's zijn dan ontvangen wij die graag.

Wij kunnen geen procedure puntsgewijs uitschrijven in mondelinge beantwoording van schriftelijke vragen. Wij verstrekken schriftelijk een uitleg over de twee mogelijke opties: de BOPA en de wijziging omgevingsplan. Het proces met alle stappen, zoals het opstellen van een participatieplan, de omgevingstafels en een procedure met zienswijzen, staan al een jaar op de gemeentelijke website. Wij zullen een indicatieve tijdsplanning verstrekken zodra het COA een plan heeft ingediend. De planning is namelijk afhankelijk van het indienen van de aanvraag.

De realisatie van een AZC op de betrokken locatie past niet in het omgevingsplan. Er moet daarom –op aanvraag van het COA - een planologische maatregel worden genomen in de vorm van een omgevingsvergunning voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit (BOPA) of een wijziging van het omgevingsplan. Deze twee varianten kennen elk hun eigen procedure, maar voor beide geldt dat het besluit alleen kan worden genomen met het oog op een evenwichtige toedeling van functies aan locaties (ETFAL). De aanvraag wordt volgens dezelfde werkwijze binnen deze gemeente gedaan zoals geldt voor alle andere ruimtelijke plannen, nadat de ontwikkeling op een omgevingstafel in voldoende mate is uitgewerkt. In dit proces vindt ook participatie plaats met omwonenden en belanghebbenden (via de klankbordgroep). Na de omgevingstafels volgt ambtelijke terugkoppeling (motie M15-2025) en kunt u nog zaken meegeven aan de initiatiefnemer.

BOPA

Voor de verlening van de omgevingsvergunning is het college van burgemeester en wethouders bevoegd. Het gaat hierbij om één van de door de gemeenteraad aangewezen gevallen van een aanvraag voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit, waarvoor bindend advies moet worden gevraagd aan de raad (artikel 16.15a Omgevingswet). Als de raad positief adviseert, kan het college de omgevingsvergunning verlenen. De raad heeft geen recht van amendement. Deze procedure is vergelijkbaar met de omgevingsvergunning waarvoor onder het oude recht een verklaring van geen bedenkingen (vvgb) van de raad nodig was.

Wijziging omgevingsplan

Op verzoek van een initiatiefnemer kan een wijziging van het omgevingsplan in procedure worden gebracht. Aan de hand van de uitkomsten van de omgevingstafel worden specifieke regels voor het omgevingsplan opgesteld. Deze worden in ontwerp ter inzage gelegd voor een periode van zes weken. Tijdens de terinzagelegging kan door iedereen een zienswijze worden ingediend bij het college. Het college bundelt de zienswijzen in een Nota van zienswijzen en zal beoordelen of wat haar betreft wijzigingen aan het ontwerp nodig zijn. Het al dan niet gewijzigde ontwerp voor de wijziging van het omgevingsplan wordt daarna door het college ter vaststelling aan de raad voorgelegd, samen met de Nota van zienswijzen. Ook in deze procedure zal de raad moeten beoordelen of de wijziging voldoet aan het vereiste dat de regels nodig zijn met het oog op een evenwichtige toedeling van functies aan locaties (artikel 4.2 Omgevingswet). De raad heeft de mogelijkheid om amendementen aan te nemen ten aanzien van het ontwerp. Deze procedure is vergelijkbaar met de vaststelling van een bestemmingsplan onder het oude recht.

Bestuursovereenkomst

Gelijktijdig met de aanvraag van het COA werken gemeente en COA samen een bestuursovereenkomst uit. In de bestuursovereenkomst maken COA en de gemeente afspraken over aantallen, duur van de overeenkomst en de kosten. Verdere onderdelen worden in overleg toegevoegd, zoals afspraken over veiligheid, onderwijs, gezondheidszorg, integratie etc. De klankbordgroep die is ingesteld door het COA geeft ook input mee voor de bestuursovereenkomst. Evenals de gemeenteraad, volgens motie M15-2025.

De bedoeling is om in dezelfde raadsvergadering als de ruimtelijke procedure ook de bestuursovereenkomst voor te leggen aan de raad. Het college sluit uiteindelijk namens de gemeente de overeenkomst met het COA.

b. Is de gemeenteraad of is het college van B&W het bevoegde gezag om te besluiten over de komst van een AZC op Berg en Bosch? Op welke manieren zou het college bevoegd zijn?

Nee, de gemeenteraad besluit uiteindelijk.

De spreidingswet (Wet gemeentelijke taak mogelijk maken asielopvangvoorzieningen) beschrijft de verschillende verantwoordelijkheden van college en raad. In artikel 6 en 7 van deze wet staat het volgende:

Artikel 6. Taak

1. Het college van een aangewezen gemeente draagt binnen de termijn van twee jaar, bedoeld in artikel 5, eerste lid, zorg voor het mogelijk maken van opvangvoorzieningen voor asielzoekers in de gemeente overeenkomstig het verdeelbesluit.
2. Opvangvoorzieningen voldoen op het tijdstip van ingebruikneming aan de krachtens de Wet COA gestelde wettelijke vereisten voor een opvangvoorziening en overige wettelijke vereisten voor een gebouw met een woonfunctie.

Artikel 7. Invulling taak

1. Het college van een aangewezen gemeente draagt zorg voor:
 - a. ter beschikkingstelling aan het COA van een locatie of accommodatie binnen zes maanden na bekendmaking van het verdeelbesluit of de in het verdeelbesluit opgenomen langere termijn;
 - b. verlening van de voor ingebruikneming van de opvangvoorziening noodzakelijke gemeentelijke vergunningen door het college.
2. De raad van een aangewezen gemeente draagt zorg voor aanpassing van het bestemmingsplan of de beheersverordening indien dit noodzakelijk is voor ingebruikneming van de opvangvoorziening.

Ingevolge de spreidingswet is het college dus de eerstverantwoordelijke voor het mogelijk maken van opvangvoorzieningen voor asielzoekers, maar deze wet laat de bevoegdheidsverdeling op grond van de Omgevingswet intact. Dus ook met een rol voor de raad.

c. Kan het college van B&W zulke vergaande besluiten nemen als over een AZC van 300 personen zonder toestemming van de gemeenteraad? Er is sprake van raadsconsultatie of -beslissingsbevoegdheid?

Los van het besluit om mee te werken aan het haalbaarheidsonderzoek zijn er geen besluiten genomen. Alle besluiten liggen nog in de toekomst. Zie verder het antwoord op vraag 1 en 6a.

d. Waarover moet en/of kan de gemeenteraad in dit dossier besluiten? Neemt de raad een eindbeslissing over de komst van een AZC op Berg en Bosch? Wat is de juridische grondslag hiervoor?

Ja, en zie het antwoord op vraag 6a en 6c.

e. Heeft de gemeenteraad de bevoegdheid om zelfstandig te besluiten over de mogelijke wijziging in het omgevingsplan inzake een AZC aan het college van B&W gedelegeerd omdat deze naar verwachting binnen de gestelde kaders van delegatie valt? Of wordt een vestiging van een AZC op het Berg en Bosch terrein in alle gevallen voorgelegd aan de gemeenteraad omdat het gaat om een wijziging met grote impact?

Nee. De raad heeft de bevoegdheid om de eventueel noodzakelijke wijziging van het omgevingsplan vast te stellen niet aan het college gedelegeerd. De raad wordt altijd betrokken bij een planologische maatregel, zie het antwoord op vraag 6a.

f. Als een wijziging in het Omgevingsplan wordt voorgelegd aan de gemeenteraad, gaat het dan om een BOPA met beslissingsbevoegdheid van het college over een omgevingsvergunning die - vanwege de grote impact op de gemeenschap - alleen na instemming van de gemeenteraad via een Verklaring van Geen Bedenkingen (VVGB) wordt verleend?

Als een wijziging van het omgevingsplan aan de raad wordt voorgelegd, komt er geen BOPA, omdat slechts één van beide instrumenten aan de orde is. De vvgb bestaat niet meer onder de Omgevingswet, maar deze is vervangen door de BOPA met in dit geval bindend adviesrecht voor de raad als het zich zou voordoen.

g. Is vervolgens de gemeenteraad bevoegd om het Omgevingsplan (voorheen bestemmingsplan) vast te stellen of te wijzigen?

De wijziging van het omgevingsplan wordt vastgesteld door de raad. Er is dan geen 'vervolgens', omdat deze wijziging de planologische maatregel is en deze niet volgt op een BOPA.

h. Waarom worden er geen randvoorwaardes vastgesteld? Of zoals dat nu gebruikt wordt: een kavelpaspoort?

De noodzakelijke randvoorwaarden voor ontwikkelingen zijn al geformuleerd in de omgevingsvisie, die al het gemeentelijke ruimtelijke beleid heeft gebundeld en recentelijk nog is vastgesteld door de raad. Op basis van de visie van de raad en de instructieregels van de provincie zal aan de omgevingstafels door ambtenaren op verschillende disciplines input worden gegeven. Dit wordt daarna door het COA verwerkt in de BOPA of wijziging van het omgevingsplan. Kavelpaspoorten hebben met deze reguliere procedure niets te maken. Die zijn voorafgegaan aan een BOPA of wijziging omgevingsplan bij de gebiedsvisie spoorzone, omdat dit een gebiedsontwikkeling was met meerdere grondeigenaren.

- 7. Als een raadsvoorstel aan de raad wordt voorgelegd, op grond waarvan c.q. op welke gronden dient de raad op dat moment een besluit te nemen? Bij meerdere scenario's graag uitwerken.**

De beoordeling door de raad vindt plaats aan de hand van de evenwichtige toedeling van functies aan locaties (ETFAL toetsing). Hierbij horen geen verschillende scenario's. Bij de wijziging omgevingsplan kan de raad middels moties en amendementen wijzigingen aanbrengen. Bij een BOPA kunnen er geen amendementen worden ingediend.

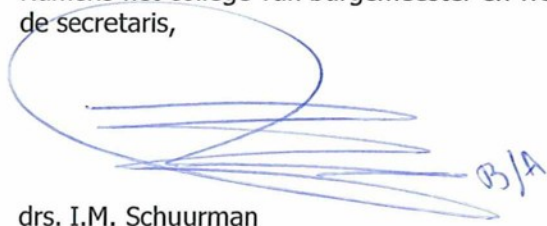
- 8. Hoe schat het college, gelet op de grote maatschappelijke impact en de omvang van het voorgenomen AZC, de haalbaarheid in van 300 asielzoekers voor 30 jaar op het Berg en Bosch terrein?**

Wij hebben helaas moeten constateren dat een aantal raadsfracties nog zonder dat er sprake is van een plan en de benodigde onderzoeken hier al uitspraken over gedaan hebben, dit doet het college niet. We staan pas aan het begin van dit traject. Als er meer duidelijk is over de plannen en er meer onderzoek gedaan is, kunnen conclusies worden getrokken over de haalbaarheid van de plannen van het COA.

Een afschrift van deze antwoordbrief hebben wij als gebruikelijk gezonden aan de leden van de gemeenteraad.

Hoogachtend,
Namens het college van burgemeester en wethouders van de gemeente De Bilt,
de secretaris,

de burgemeester,

Handwritten signature of drs. I.M. Schuurman in blue ink, with the initials 'B/A' written next to it.

drs. I.M. Schuurman

Handwritten signature of drs. M.C. Haverkamp in blue ink.

drs. M.C. Haverkamp